

Het benadrukken van controles en boetes

Over de hele wereld gebruiken belastingdiensten controles en boetes om compliance te verbeteren. Maar is het ook bewezen effectief? Op deze factsheet zoomen we n.a.v. een uitgebreide literatuurstudie (zie [factsheet 'Vier interventies voor betere belastingcompliance'](#)) in op het benadrukken van controles en boetes in de communicatie.

Het effect van vier interventies op compliance onderzocht

Toelichting benadrukken van controles en boetes

Controles en boetes bewezen effectief

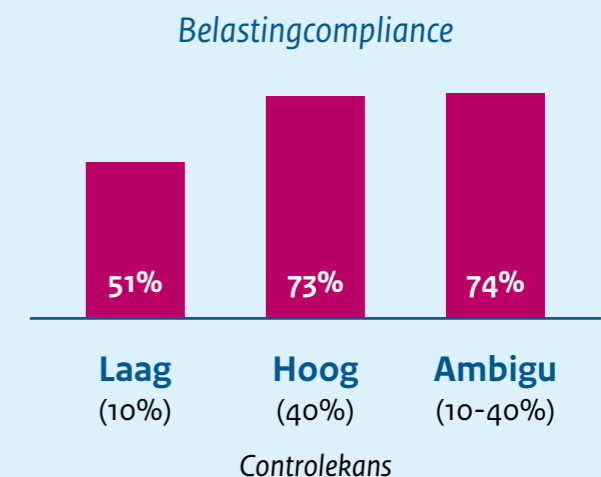
Bij belastingverzuim (bijvoorbeeld te laat zijn met aangifte of betaling) is het bewezen effectief om controles en boetes te benadrukken.

Combineer controles en boetes met versimpelde communicatie

Belastingverzuim komt niet altijd voort uit nalatigheid of onwelwillendheid. Daarom helpt het om deze interventie te combineren met het versimpelen van de communicatie over belasting. Zo wordt ook de groep geholpen die welwillend is, maar vanwege een beperkt doenvermogen verzuimt.

Efficiëntie door onzekerheid over risico's

Uit experimenteel onderzoek blijkt dat evenveel compliance (hier: juist en tijdig aangifte doen) bereikt kan worden met een hoge als met een onzekere controlekans. Bij onzekerheid gaan mensen namelijk vaker uit van een hoge kans. In werkelijkheid is de kans op controle door de Belastingdienst niet exact aan te geven, wat dus gunstig is voor de compliance.

Maar let op, er zijn nadelen:

Dreigen kan het vertrouwen schaden

Dreigen met boetes en controles kan het vertrouwen schaden tussen de overheid en burgers die wel compliant zijn. Het kan bij hen zelfs de motivatie ondermijnen om belasting te betalen.

Reden voor non-compliance van belang

Afschrikking werkt vooral bij opzettelijke of langdurige non-compliance. Bij uitstelgedrag of eenmalige non-compliance is een vriendelijke benadering bewezen effectiever.

Of een interventie in de praktijk effectief is, hangt sterk af van de context en de onderliggende oorzaken van non-compliance.

Meer weten? Ga naar de publicaties ([literatuuronderzoek](#), [onderzoek onzekerheid risico's](#)).